

SOSIALURIN

Blaðstjórn:

Villi Sørensen

tlf. 5479 — Klakksvík

Prentsmiðjan á Heysbreyt

Jákup Lindenskov

tlf. 1820

tlf. 2209 — Tórshavn

Nasjonal spurningurin

TAÐ var øllum javnaðarmonnum greitt, at so leingi sambands og sjálvstýrismenn lógu og klandraðust um teir nasjonalu spurningarnar, var tað ógjöriligt at fylkja fjøldina til stríð fyrri vinnuligum og sosialum framburði, tí mátti hin nasjonalu spurningurin greiðast fyrst, ella so skjótt sum atstøður vóru til tess.

JAVNAÐARMONNUM hevur verið tveitt í nasarnar, at teir hava verið ónationalir. Einku kann vera so ósatt sum hetta. Eingin nasjonalari flokkur hevur verið her á landi. Bestu prógvini fyrri hesum finna vit við at lesa tingtjóðindini tey seinastu 40 árin, har flokksins stóða til tey einstøku málini eru fest á blað.

Á ÓLAVSØKU, sama ár sum javnaðarmenn komu á ting, hendir stór gola undir einari norskar ferðamannavítjan, har myndugleikarnir nokta fyrri, at flaggað verður við norska flagginum á Tinganesi sambært eina lógartreyt frá 1854.

SLIKUM vildu javnaðarmenn beina fyrri og á tingi siga teir: »Javnaðarmenn á Føroya løttingi í ár mæla til, at lógartreytin av 1854 má ruddast burtur skjótast møguligt. Hon forðar fyrri tí, sum javnaðarmenn um allan heimin strevast fyrri: Friði og semju millum tjóðirnar.«

JAVNAÐARMENN vilja hava enda á flaggstriðinum og í 1930 samtykkja javnaðarmenn og sjálvstýrismenn at seta eina 3-mannanend at savna søgulig-ar upplýsingar um fløgg og flaggreglur.

TÁ nevndin í 1931 setur fram fullgiggjaða frágreiðing um málið setur Javnaðarflokkurin samstundis fullgiggjað uppskot um føroyskt flagg, at vit sum ein serstøk tjóð fáa egið flagg, og at stjórnin skal virka fyrri, at føroyingar skulu brúka egið flagg uttanfyrri Føroyar á skipum okkara, hvar á havinum tey eru.

JAVNAÐARMENN og sjálvstýrismenn høvdu tá meiriluta á tingi, so ein skuldi trúð, at uppskotið varð samtykt; men so varð ikki. Sjálvstýrismenn atkvøddu ikki fyrri, at føroyingar skulu hava egið flagg uttanfyrri Føroyar. Her sýndi javnaðarflokkurin seg sum einasamallur nasjonalur flokkur á tingi. Hetta kann tykjust ófatuligt — mundu teir bera ótta fyrri at missa flaggið at rumbula við.

Í 1940 finga vit eina loysn, tó ikki endaliga. Øll bond vórðu slitin Føroya og Danmarkar millum. Neyðugt var at fáa eina nýggja flaggskipan. Frá almennari síðu vóru javnaðarmenn teir fyrstu at leggja til brots. Hetta varð gjørt í skrivi frá P. M. Dam og L. Zachariassen, har teir krevja, at bretska hersetingarvaldið eftir, at Bretland góðkennir føroyska flaggið sum flagg Føroya.

MEN tað hevur víst seg, at javnaðaruppskotini verða feld bæði eina ferð, tveir ferðir og fleiri ferðir, men tey sigra at enda. Soleiðis við flaggmálinum. Sammetta vit uppskot flokksins frá 1931 og tað, ið hendir í 1948, so finna vit, at alt viðvíkjandi viðurkenning flagsins er fullkomuliga í trád við 1931-uppskotið.

TAÐ stendur tí próvfast, at táíð flaggmálið ikki varð loyst fyrr enn við heimastýrislógini, so kunnu javnaðarmenn, ið vildu loysa tað longu í 1931, tváa hendur sínar, meðan afturhaldsflokkarnir á tingi megu taka ábyrgdina av allari dálking, ósøng, rumbli, klandri og stríð, sum til mannminkingar, skomm og skaða fyrri okkara tjóð, hevur staðist av flagginum.

TEIR flokkar, sum ítarstir hava verið at brúka flaggið til politiskt rumbul stjórna landinum í dag. Teirra órðgonga til hetta valið fer at vera at billa Føroya fólki inn, at teir eru menn fyrri at stjórna landinum. Teir hava verið menn fyrri at vaksa um figgarlógina frá 28 miljónum krónum til í dag væl omanfyrri 60 miljónum krónum. Men teir hava ikki evnað so mikið sum at broyta ein einasta stav í okkara stjórnskipan. Alt tað sjálvstýri, sum vit higartil hava fingið, og tað við skili, hava javnaðarmenn og sambandsmenn ført iðgjøgnum.

KUFFERT

GÓÐ, BILIG og VOKUR

á goymslu.

Pf. Maria Poulsen, & Co.

tlf. 2000.

Løgin meiriluta
sóknarstýrisatburður

(Framhald)

Næsti fundur var 9. í 9. 1965, og varð har umrøtt havnamálið og framhald av viðgerð av finansieringsspurninginum.

Reinhold Silá ynskti at fáa ført í gerðabókina:

»Vit undirritaðu Reinhold Silá, Ove Bech og P. M. Dam, valdir á lista C, sum umboðar javnaðarfólk í Fróðbiar sókn mótmæla tí manna gongd, sum tykist nú at vera vanlig innan Fróðbiar sóknarstýri, at øll demokratisk manngongd verður skotin til viks. Sum dømi kunnu takast fyrri fyrst bræv frá sóknarstýrinum, lagt fyrri 60.000.000-grunnin í sóknarstýrisins navn, sum ikki hevur verið til viðgerðar á fundi, og sum so statt ikki kann vera beint. Vær mótmælum, at sagt verður í hesum brævi, at Hvítanes hvílir í sær sjálvum, tí vit halda, at tað ger tað ikki. Sagt verður um kaibyggingar, at kostnaðurin er mettur til 8.240.000 kr. fyrirtaun ognartøku av jørð og hús um. Síðan má átalast, at nevndir innan sóknarstýrið hava tikið sær slíkt vald, at sóknarstýrið fullkomliga er sett til síðis so sum við ... í havnameynd og ikki innkravdum vektargjaldi, í veganevnd at hava latið arbeiði við asfalteir av kommununnar vegastrekkjum, i hendur landsins, uttan at kommunan veit um hetta. Hesum, sum má sigast at vera brot á hina kommunalu skipan, mótmæla vit harðliga«

Enar Larsen, Hemming Jespersen, Niels Mortensen og Pauli Lave søgdu seg vilja geva svar á oman fyrri standandi viðmerkingar á næsta fundi.

Á fundi hin 23. í 9. 1965 er málið um víðkan av Tvoroyrar havn aftur til viðgerðar.

Uppskot er frá teimum borgarligu í sóknarstýrinum at taka við tilbøði frá Føroya Banka at lána kommununi 1.000.000 kr. til nýtslu við bygging av fyrsta parti av útbyggingarætlanini við Tvoroyrar havn, gjørt av Landsbyggifelagnum.

Minnilutin Reinhold Silá, Ove Bech og Peter Mohr Dam flyta fram:

Sóknarstýrið hevur áður á fundi samtykt at lata byggibúgv lendi á Drelnesi til eitt stórtókið fiskavirki, ið advokatur Niels Arup hevur í hyggi til fáa í lag. Hugsað varð tá um at nýta tað, ið eftir var av tí peningi, sum er játtaður havnarlagnum til byggingar — um kr. 560.000.

Tað komst okkum sum kunnugt at vera ímóti hesi samtykt, tá ið sildavirkið á Drelnesi varð lagt vestan fyrri heldur enn eystan fyrri saltbæðið, og tað er eisini eftir okkara tykki í stríð við somu samtykt nú at avgera at nýta nevnda óbrúktu játtaða pening aðra staðni enn sum fyrst ætlað á Drelnesi uttan at hava vissu fyrri at fáa pening til at gera tað harra Nielsi Arupi játtaða lendi byggibúgv.

Vit kunnu so statt ikki greiða atkvøðu fyrri uppskotinum frá meirilutanum og visa annars til minnilutans protokollat, ið áður er gjørt undir viðgerðini av útbyggingarmálinum viðvíkjandi havnarlagnum har ið drigið verður fram, at útbyggingin má verða gjord fyrri heildina heldur enn bara at leggja

herðslu á at veita byggigrund til mann og virki, sum má haldast at hava ivaleyst av góðum og høgligasta øki við havnina og víða um víð havnina og víða um víð strondina kring fjørðin.

Fyri sínum egnu uppskoti greiðdu teir borgarligu sjálvir atkvøðu.

Viðvíkjandi viðmerkingunum frá R. Silá, P. M. Dam og Ove Bech til gerðabók sóknarstýrisins hin 9. í 9. 1965 hava teir borgarligu í sóknarstýrinum eitt langt aftursvar og royna har at verja seg móti tí, sum flutt varð fram av minnilutanum á nevnda fundi, at brævið, ið lagt varð fyrri 60-míllíonagrunnin í sóknarstýrisins navn, og sum ikki hevur verið til viðgerðar á fundi, var ikki nakað bræv, men eitt stutt yvirliit yvir viðurskipti í sóknini, mest á tí vinnuliga økinum og síðan tær seinastu kommunalu íleggingarnar, og hvørjar íleggingarætlanir fyriliggja, at hetta yvirliit, tá ið áudvalgte fyrri 60-míllíonagrunnin var og vítið kommununa, munnliga varð gjørt sóknarstýrinum kunnugt inni á sóknarstýrisskrivstovu, har allir vóru bóðaðir til fundar.

Viðvíkjandi Hvítanesi flyta teir fram, at íleggingin verður at hvila í sær sjálvum við teimum inntøkum, ið virkið verður at gjalda við upplegging av sild ca. 5000 tunnum o. o. um árið inn til 1973 við gjaldi 20.250 kr. umfram: aðrar inntøkur, sum Hvítanesvirkið verður at geva í havna- og brúvgjaldi og avskipingargjaldi, ið lagt sett kann mestast í 30.500 kr. í nevnda tíðarskeiði, og at harumframt kann nevntast, at líkindi eru gjord fyrri arbeiðsinntøkum, og at avleiðingar av Hvítanesíleggingini er t. d. mjølvirkið á Drelnesi.

Minnilutans svar upp á hesa teirra frágreiðing kemur fram seinni.

Hin 18. í 10. 1965 er aftur fundur um víðkan av Tvoroyrar havn, og fyriliggur tá bræv frá Landsbyggifelagnum viðvíkjandi bygging av fyrsta parti av projektinum. Í øðrum lagi stóðtakan til samráðingar við P/f N. J. Mortensen viðvíkjandi keypi av felagsins parti av »koldepotinum«. Í triðja lagi stóðtakan til, hvussu arbeiðið verður at avrika. Brævið frá Landsbyggifelagnum verður tikið til eftirtektar.

Til keypið av P/f N. J. Mortensens parti av »Marinens kuldepote« skjýtur Einar Larsen upp, at samráðst verður við partafelagið um keyp av felagsins parti í »koldepotinum«, soleiðis at skilja, at metingarmenn kunnu nýtast til vegleiðingar um endaligan keypspris.

Í triðja lagi skjýtur Einar Larsen upp, at kommunan sjálf átekur sær at avrika arbeiðið við fyrsta parti av útbyggingarætlanini av Tvoroyrar havn, soleiðis at Landsbyggifelagið átekur sær at økonomisku og teknisku leiðsluna av umrødda arbeiði.

Minnilutin Reinhold Silá, Ove Bech og Peter Mohr Dam heldur ikki umstøður vera at fara undir útreiðslu, sum møguligt keyp av P/f N. J. Mortensens sokallaða »koldepote« ber við sær, serliga heldur minnilutin hetta keyp ikki hava átroðkandi endamáli, tá ið tað

bara kann koma tí sama manni, sum nú eigur økið undir hesum húsi, og sum so statt er einans at meta sum ein máti ella vegur at veita honum, seljaranum, tókan pening.

Minnilutin er ímóti í hesum føri at lata arbeiðið til projekterandi Landsbyggifelagið, tí slíkt er óvanligt og goymir møguleikar í sær, sum hyggir menn við umsitingini vanliga royna at verja seg ímóti.

Fyri uppskotinum frá Einari Larsen atkvøddu teir 4 borgarligu, meðan javnaðarmanna minnilutin, Reinhold Silá, P. M. Dam og Ove Bech, vóru ímóti, vísandi til teirra protokollat.

(Meira)

Sóknarstýrisslimur og formaður Fróðbiar sóknar javnaðarfelags

Reinhold Silá.

Hvat verður ...

(Framhald frá 1. síðu)

Um eitt slíkt forargið undir hesum stýrinum, at flestu tjóðveldismenn hava hug at seta teimum kniv in á barkan.

Hesir flokkar eru eitt sindur ótilrokniligir. Sjálvstýrisflokkurin hevur í longri tíð slongt sum bukk millum sengur, og framburðsflokkurin hevur kans at arva teir ella gerast teirra javnlíki á hesum øki — og so veist um, hvønn veg teir halda.

Dámar teimum betur — og tað er einki at ivast í, at teir gera — at hjálpa fólkaflakkinum við einari samgongu við sambandið ella halda fram við klandrinum við tjóðveldi í einum komandi landsstýri?

NÚ er tó at siga, at hesir flokkar vala fáa hovi til eina slíka samgongu eina ferð aftrat — tað tykist ikki kunna henda; men ivaleyst eru hesir marghátligu landsstýrismennar hugaðir at fáa eina avkláring — og allir ynska teir ivaleyst so inniliga, at hvør av hinum sjálvstýrisflokkum skal tapa — og tað so dyggiliga!

eysturoyar

heilsøla

saltangará

telf. runavík 7400

telgr. eystursoelan

351-63